

گروه آموزشی باستان شناسی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته باستان شناسی

عنوان:

بررسی باستان شناختی زیارتگاه خواجه عبدالله انصاری در هرات

استاد راهنمای اول: دکتر رضانوری شادمه‌امی

استاد راهنمای دوم: دکتر محسن جاوری

دانشجو: سید عنایت الله موسوی

شهریور 97

واژه های کلیدی:

هرات، تیموریان، گازرگاه، حظیره، آرامگاه خواجه عبدالله انصاری

چکیده:

حظیره سازی از سنت های شناخته شده ی معماری ایرانی و اسلامی است. حظیره معمولا فضایی چهارچوبی متشکل از مواد ساده نظیر چوب وحصیر و شاخ و برگ درختان و گیاهان جهت نگهداری حیوانات اهلی است. این سنت بعد از اسلام به دلیل منع ساخت بارگاه به عنوان محل دفن و قبر مرسوم شده و مانند محافظ آرامگاه ها مورد استفاده قرار گرفت. در این پایان نامه سعی شده بارگاه خواجه عبدالله انصاری معروف به پیر هرات به عنوان یکی از نمونه های شاخص ساخت حظیره از نظر باستان شناسی مورد مطالعه و بررسی قرارگیرد و بر ابهامات کاربردی که در ایجاد این بنا مطرح است تا حدودی پاسخ داده شود. این پژوهش مبتنی بر شیوه توصیفی-تحلیلی است که برای رسیدن به نتایج علمی-خوانش متون کهن و مشاهده و بررسی میدانی و استفاده از اسناد و مدارک تصویری در کاربست ترکیبی واحد امکان مورد استفاده قرار گرفته است. در نهایت چنین نتیجه گیری شده که گازرگاه در ابتدا صحرایی بوده دور از شهر وبعد از جنگ خوارج با مسلمانان در سال 206 ه.ق محل دفن شهدای این جنگ بوده که در هفت حلقه چاه شهدای اسلام را دفن کرده اند واز آن پس مورد مراجعه و زیارت مردم قرار گرفته و با بنای مسجدی توسط شیخ عمو محل رجوع عرفا و صوفیان قرار گرفته و حالت تقدس در اذهان عوام پیدا کرده و محل دفن بسیاری از بزرگان علمی و حتی حکومتی بویژه در دوره تیموریان واقع شده است